

پیشگیری از مسمومیت ناشی از گازها و منوکسید کربن

با شروع فصل سرما باید قبل از راه اندازی مجدد وسایل گرمایشی گازسوز و نفتی منزل، آنها را از نظر اتصالات و دودکش کنترل کنیم.

در هنگام استفاده از بخاری‌های نفتی و گازی، جهت پیشگیری از مسمومیت با گاز منوکسید کربن، اطمینان از نصب صحیح و کارکرد مناسب دودکش‌ها الزامی است.

علائم تماس طولانی با منوکسید کربن، سردرد، گیجی، ضربان شدید شقیقه‌ها، وزوز گوش و خواب‌آلودگی است. در ادامه تماس، فرد مسموم دچار تهوع، استفراغ و تپش قلب می‌شود.

تماس با مقادیر بالای منوکسید کربن در مدت طولانی می‌تواند سبب تهوع، استفراغ، تپش قلب، کاهش هوشیاری، آسیب دائمی عصبی، کما و مرگ شود.

علائم مسمومیت با منوکسید کربن در کودکان تهوع، استفراغ و اسهال است که با مقادیر پایین‌تری از منوکسید کربن بروز می‌نماید.

سرد بودن لوله دودکش بخاری، دلیل بر خارج نشدن دود و گاز سمی است.

استفاده از آب‌گرم‌کن نفتی یا گازی و یا دستگاه پکیج در داخل محیط حمام و یا محیط‌های کوچک دربسته منجر به سوخت ناقص و مسمومیت با گاز خواهد شد.

منوکسید کربن گازی بی‌رنگ، بی‌بو و بدون طعم و غیر محرک است که در اثر سوختن ناقص سوخت‌های فسیلی مانند نفت، گاز، بنزین، گازوئیل، دود آگزوز اتومبیل و ذغال چوب حاصل می‌شود.

مسمومیت با منوکسید کربن یکی از مرگبارترین انواع مسمومیت‌ها است. برای پیشگیری از بروز آن توصیه‌های ایمنی در مورد استفاده از وسایل حرارتی را رعایت نمایید.

در هنگام بروز آتش‌سوزی علاوه بر ایجاد گاز منوکسید کربن، گاز سیانید از سوختن مواد پلاستیکی ایجاد می‌شود که شدیداً سمی است.

در برخی موارد علائم و نشانه‌های مسمومیت با گاز منوکسید کربن به صورت اختلالات گوارشی مانند تهوع و استفراغ در فرد ظاهر می‌شوند.

تماس طولانی‌مدت با گاز منوکسید کربن به‌ویژه در کودکان، می‌تواند با بروز اختلالات رفتاری و کاهش حافظه و ضریب هوشی همراه باشد.

آیا می‌دانید در دود سیگار مقادیری از گاز منوکسیدکربن موجود است و این گاز می‌تواند در اثر مصرف طولانی‌مدت سیگار سبب بروز مسمومیت مزمن در افراد سیگاری گردد؟

آیا می‌دانید مواردی از مسمومیت‌های کشنده با منوکسیدکربن در رانندگانی گزارش شده است که برای گرم کردن خودروی خود در فصول سرد سال از گاز پیک‌نیک استفاده نموده‌اند.

استفاده از بخاری‌های بدون دودکش تنها در محیط‌هایی که دارای تهویه و جریان مناسب هوا می‌باشند مجاز است. از بکار بردن این وسایل در محیط‌های بسته و فاقد جریان هوا خودداری نمایید.

آیا می‌دانید حضور در گاراژهای دربسته که در آن اتومبیل با موتور روشن وجود دارد خطر بروز مسمومیت با منوکسیدکربن را به همراه دارد؟

اولین اقدام در برخورد با فردی که با گاز منوکسیدکربن مسموم شده است، انتقال مصدوم به هوای آزاد است.

در صورت قطع تنفس بیمار مسموم با منوکسیدکربن و گازهای دیگر، باید احیای قلبی عروقی را آغاز نمایید.

از خوابیدن در داخل اتومبیل روشن درحالی که کولر و یا بخاری آن روشن است خودداری نمایید.

معاونت غذا و دارو

دانشگاه علوم پزشکی ایران

دفتر نظارت و پایش مصرف فرآورده های سلامت